

NEYTENDASTOFA

Ákvörðun nr. 54/2010

Notkun Orkuveitu Reykjavíkur á léninu orkusala.is

I.

Erindið

Erindi Orkusölnunnar ehf. barst Neytendastofu með bréfi, dags. 23. febrúar 2010. Í erindinu er farið fram á að Orkuveitu Reykjavíkur, OR, verði bönnuð notkun lénsins orkusala.is þar sem notkunin brjóti í bága við ákvæði 15. gr. a. laga nr. 57/2005, um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu.

Í bréfinu segir m.a. að Orkusalan hafi verið stofnuð í marsmánuði árið 2006 en formleg starfsemi hafist í byrjun febrúar 2007. Orkusalan sé dótturfélag RARIK og tilgangur hennar fyrst og fremst að sjá um kaup, sölu og framleiðslu raforku í smásölu. Með breytingum á raforkulögum í janúar 2005 hafi sala á raforku verið gefin frjáls. Samkeppni var því innleidd í raforkuframleiðslu og – sölu en flutningur frá virkjun til neytenda sé eftir sem áður háður einkaleyfi. Við stofnun Orkusölnunnar hafi RARIK hætt raforkusölu en sjái eftir sem áður um dreifingu raforku á sínum svæðum. Markmið Orkusölnunnar sé að vera leiðandi fyrirtæki í sölu raforku og þjónustu við raforkukaupendur.

Orkusalan starfi þannig á markaði fyrir smásölu á rafmagni til almennra nota, þ.e. við almenna orkusölu. Tveir stærstu aðilarnir á þeim markaði og um leið helstu keppinautar fyrir almenna orkusölu séu Orkusalan og OR.

Heiti fyrirtækisins sé Orkusalan þó auðkenni þess sé ekki skráð vörumerki hjá Einkaleyfastofu. Þrátt fyrir það megi leiða líkum að því að auðkennið njóti vörumerkjaverndar á grundvelli vörumerkjalaga nr. 45/1997 þar sem það hafi öðlast sérkenni við notkun, sbr. 2. mgr. 3. gr. laganna. OR fékk lénið skráð þann 4. júlí 2007, þ.e. skömmu eftir að Orkusalan tók til starfa og eru dæmi þess að starfsmenn Orkusölnunnar hafi ekki fengið tölvubréf þegar slegið hafi verið inn [nafn]@orkusala.is. Þau tölvubréf berist væntanlega réttthafa lénsins orkusala.is, í þessu tilfelli OR.

Af hálfu Orkusölnunnar er byggt á því að í fyrri málslið 15. gr. a. laga nr. 57/2005 er kveðið á um að óheimilt sé að nota í atvinnustarfsemi firmanafn sem sá hefur ekki rétt til er notar. Óumdeilt sé að notkun OR á léninu sé í atvinnustarfsemi auk þess sem Orkusalan telur að um notkun á firmanafni þess sé að ræða enda þótt skrásett firmaheiti Orkusölnunnar sé Orkusalan en ekki orkusala. Orkusalan telur engin rök standa til þess að gera greinarmun á heiti eftir því hvort það sé með eða án greinis. Verði að telja að slík aðgreining samræmist almennt ekki viðurkenndum reglum íslenskrar málfraði, þ.e. almennt tíðkist ekki að gera greinarmun á heiti/orði eftir því hvort greinir fylgi því eða ekki. Önnur niðurstaða myndi jafnframt sjáanlega leiða af sér veruleg vandkvæði við skráningu auðkenna, ekki eingöngu firmaheita heldur einnig vörumerkja. Þyrfti þá ávallt að skrá orð með og án greinis en slíkt hafi ekki verið venja hingað til.

Orkusalan bendir jafnframt á að hafa beri í huga þann tilgang sem búi að baki umræddu ákvæði laga nr. 57/2005. Telja verði að tilgangurinn sé tvíþættur. Annars vegar að sporna við því að aðili grafi undan auðkennavernd keppinauts, þ.m.t. aðgreinanleika auðkennis. Hins vegar að sporna við því að aðili nýti sér auðkenni keppinautar í viðskiptalegu ábataskyni þannig að óréttmætt geti talist. Ljóst megi telja að væri OR heimilað að nota auðkennið orkusala.is á þeim grundvelli einum og sér að firmaheiti Orkusölnunnar væri með greini en lén OR ekki þá yrði tilgangi ákvæðisins sjáanlega vart náð.

Orkusalan hafnar því að OR geti skákað í skjóli þess að orðið orkusala sé of lýsandi til þess að Orkusalan geti byggt á umræddu ákvæði gagnvart OR. Í þessu tilliti leyfi Orkusalan sér að benda á að Orkuveita Reykjavíkur sé vafalítið eitt þekktasta auðkenni landsins. Það liggi væntanlega í hlutarins eðli að þeir sem vilji heimsækja heimasíðu OR slái í þorra tilvika inn önnur heiti en orkusala. Því verði ekki ráðið að OR hafi einhverja sérstaka lögvarða hagsmuni af notkun lénsins orkusala.is. Orkusalan hafi hins vegar sjáanlega og brýna lögvarða hagsmuni af því að OR sé ekki heimilað að nota umþrætt lén, meðal annars vegna þess að hætt sé við því að viðskiptamenn Orkusölnunnar noti lénið og lendi þannig inn á heimasíðu keppinautar sem og vegna þess að notkun á léni af hálfu keppinautar sem sé keimlíkt firmaheiti Orkusölnunnar sé sjáanlega til þess fallið að grafa undan aðgreinanleika firmaheitis Orkusölnunnar.

Orkusalan telur notkun OR á léninu orkusala.is einnig brjóta gegn seinni málslið 15. gr. a. þar sem sérhverjum er bönnuð notkun auðkennis, sem hann á tilkall til, á þann hátt að leitt geti til þess að villst verði á því og öðru einkenni sem annað fyrirtæki noti með fullum rétti. Sé fallist á að OR sé að lögum stætt á að nota orðið orkusala í atvinnustarfsemi sinni þá telji Orkusalan að OR sé allt að einu ekki heimilt að nota það sem lén meðal annars vegna þeirrar augljósu ruglingshættu sem stafi af því hversu keimlíkt lénið sé firmaheiti Orkusölnunnar.

II.

Málsmeðferð

1.

Erindi Orkusöluhlutveitingarstofnunar var sent OR til umsagnar með bréfi Neytendastofnu, dags. 1. mars 2010. Í bréfinu er auk 15. gr. a. laga nr. 57/2005 vísað til ákvæðis 5. gr. sömu laga.

Svar OR barst Neytendastofnu með bréfi, dags. 12. mars 2010. Í bréfinu segir að OR sé sameignarfyrtæki sem starfi skv. lögum nr. 139/2001, um stofnun sameignarfyrtækis um Orkuveitu Reykjavíkur. Tilgangur OR sé, skv. 2. gr. laganna, vinnsla og framleiðsla raforku, varma og vatns, dreifing og sala afurða fyrirtækisins ásamt hverri þeirri starfsemi annarri sem nýtt getur rannsóknir, þekkingu eða búnað fyrirtækisins. Nú annist OR framleiðslu, dreifingu og sölu á orku í formi rafmagns og heits vatns, vatnsveitu, fráveitu, sjóveitu og gasveitu, auk ýmissa annarra verkefna, s.s. að sjá um rekstur götulýsingar í nokkrum sveitarfélögum.

Með bréfi OR fylgdi listi yfir skráð lén fyrirtækisins og í bréfinu segir að af þeim lista megi sjá að fyrirtækið hafi leitast við að skrá lén sem séu lýsandi fyrir starfsemi fyrirtækisins, s.s. fraveita.is, gasveita.is, gotulyting.is, hitaveita.is, jadarveitur.is, ljósveita.is, orkudreifing.is, orkusala.is, rafmagnssala.is, raforkusala.is, rafveita.is, sjóveita.is, vatnsveita.is og veitur.is svo dæmi séu nefnd.

Framangreind heiti tengist öll beint þeirri starfsemi sem fram fari á vegum fyrirtækisins og sé lýsandi fyrir hana. Fyrirtækið stundi orkusölu, eins og önnur orkusöluþyrirtæki hérlandis, þ.m.t. Orkusalan. Notkun lénsins orkusala.is sé hins vegar á engan hátt beint gegn því fyrirtæki frekar en öðrum orkusöluþyrirtækjum. OR mótmælir því að það brjóti gegn ákvæði 15. gr. a. laga nr. 57/2005, hvorki fyrri né seinni málslíð ákvæðisins. Lögð er á það áhersla af hálfu OR að orkusala sé hluti af þeirri atvinnustarfsemi sem OR stundi og sé ekki ætlað að vísa til firmanafns Orkusöluhlutveitingarstofnunar, þó það fyrirtæki hafi valið að gera að heiti sínu almennt orð, ásamt greini, sem vísar til þeirrar starfsemi sem öll orkusöluþyrirtæki stunda.

Þá sé OR ekki að nota firmaheiti Orkusöluhlutveitingarstofnunar eða vísa til þess í léninu orkusala.is heldur eingöngu að vísa til starfsemi fyrirtækisins sjálfs, þ.e. orkusölu í formi rafmagns og heits vatns.

Orkusalan var stofnað í marsmánuði árið 2006 og þann 22. mars s.á. var léninu orkusalan.is skráð hjá Interneti á Íslandi, ISNIC. OR skráði hins vegar léninu orkusala.is þann 4. júlí 2007. Það var því ekki um að ræða að OR hafi skráð sig fyrir léninu skömmu eftir að Orkusalan hóf starfsemi.

OR telur sig vera í fullum rétti til notkun á léninu orkusala.is enda sé um að ræða almenna lýsingu á þeirri starfsemi sem fyrirtækið stundi eins og önnur orkusölufyrirtæki. Af hálfu OR er því hafnað að notkun lénsins brjóti gegn ákvæðum 15. gr. a. laga nr. 57/2005.

2.

Bréf OR var sent Orkusölnni til upplýsinga með bréfi Neytendastofu, dags. 19. mars 2010, og aðilum málsins einnig tilkynnt að gagnaöflun þess væri lokið. Með bréfinu fylgdi listi yfir gögn málsins.

III.

Niðurstaða

1.

Í máli þessu kvartar Orkusalan yfir notkun Orkuveitu Reykjavíkur, OR, á léninu orkusala.is. Orkusalan telur notkun lénsins brjóta gegn ákvæðum laga nr. 57/2005 þar sem OR hafi ekki heimild til notkunar auðkennisins og mikil ruglingshætta skapist milli félaganna vegna notkunar OR á léni sem sé nánast samhljóða firmanafni Orkusölnnar. Af hálfu OR er því hafnað að um brot á ákvæðum laganna sé að ræða. Fyrirtækið stundi sölu á raforku og því sé heiti lénsins lýsandi fyrir starfsemi þessi.

2.

Í erindi Orkusölnnar var vísað til ákvæða 15. gr. a. laga nr. 57/2005. Auk þess var í bréfi Neytendastofu til OR bent á að ákvæði 5. gr. sömu laga gæti einnig komið til álita í málinu.

Í 5. gr. laganna er lagt almennt bann við óréttmætum viðskiptaháttum, áður en, á meðan og eftir að viðskipti með vöru fer fram eða þjónusta er veitt. Hvað teljist til óréttmætra viðskiptahátta er nánar tilgreint í III. – V. kafla laganna. Ákvæði V. kafla, svo sem 15. gr. a. gegna mikilvægu hlutverki sem viðmiðun og til leiðbeiningar við mat á því hvaða kröfur eigi lögum samkvæmt að gera til viðskiptahátta.

Ákvæði 15. gr. a. er svohljóðandi:

„Óheimilt er að nota í atvinnustarfsemi firmanafn, verslunarmerki eða því um líkt, sem sá hefur ekki rétt til er notar, eða reka atvinnu undir nafni sem gefur villandi upplýsingar um eignarrétt eða ábyrgð atvinnurekanda. Enn fremur er sérhverjum bannað að nota auðkenni, sem hann á tilkall til, á þann hátt að leitt geti til þess að villst verði á því og öðru einkenni sem annað fyrirtæki notar með fullum rétti.“

Í ákvæðinu felst almenn vernd auðkenna sem kemur til fyllingar á vörumerkjavernd eins og glöggst sést af lögskýringargögnum þegar reglan var fyrst lögfest, svo sem greinargerð með frumvarpi til samkeppnislaga nr. 8/1993. Efnislega er 15. gr. a. samhljóða ákvæði eldri samkeppnislaga um almenna vernd auðkenna. Fyrri málsliður 15. gr. a. hefur að geyma almennt bann við því að nota auðkenni, t.d. firmanafn og vörumerki, sem annar á. Rétturinn til þessara auðkenna getur hvílt á sérlöggjöf svo sem lögum um vörumerki, lögum um verslunarskrár, firmu og prókúruumboð og því um líkt. Samkvæmt greinargerðinni skiptir ákvæðið máli um viðbótarvernd við þá vernd sem framangreind sérlög veita auðkennum. Þá segir í greinargerðinni að í 2. másl. greinarinnar sé rétturinn til að nota eigin auðkenni takmarkaður á þann veg að óheimilt sé að nota auðkenni þannig að leitt geti til þess að villst verði á því og öðru auðkenni sem annað fyrirtæki noti með fullum rétti.

3.

Báðir aðilar hafa skráð lén sín hjá ISNIC. Orkusalan fékk lénið orkusalan.is skráð þann 22. mars 2006 og OR fékk lénið orkusala.is skráð þann 4. júlí 2007. Þá er lén Orkusölunnar hið sama og skráð firmaheiti félagsins. Neytendastofa telur báða aðila eiga tilkall til auðkenna sinna og kemur til skoðunar hvort um er að ræða ruglingshættu milli lénanna og brot gegn ákvæðum laga nr. 57/2005.

Meginreglan er sú að eigandi merkis öðlast einkarétt til þess og er öðrum þar með óheimilt að nota það eða annað merki sem líkist því svo mikið að ruglingshætta skapist. Til þess að njóta einkaréttar verður vörumerkið að vera þess eðlis að það geti aðgreint fyrirtækið eða vöru eða þjónustu þess frá keppinautum og takmarkast verndin því við að merkið sé ekki almennt orð og lýsandi fyrir þá vöru eða þjónustu sem fyrirtækið býður. Ákvæði 15. gr. a. laga nr. 57/2005 er einkum ætlað að vernda auðkenni gegn því að keppinautur noti annað auðkenni sem líkist því mikið. Við mat á ruglingshættu er því einnig litið til þess hvort fyrirtækin séu í samkeppni og hvort þau séu á sama markaðssvæði.

Aðilar eru keppinautar á markaði við sölu á raforku bæði til einstaklinga og fyrirtækja og því kemur til skoðunar hvort Orkusalan geti notið einkaréttar á orðinu og hvort notkun OR á léninu orkusala.is valdi ruglingshættu milli aðilanna.

Lén aðilanna er í raun sama orðið, annars vegar með greini og hins vegar án greinis. Því getur Neytendastofa fallist á að ruglingshættan milli þeirra sé nokkur. Hins vegar telur stofnunin að orðið sé almennt og mjög lýsandi fyrir starfsemi beggja aðila. Eins og áður segir annast báðir aðilar sölu á raforku til einstaklinga og fyrirtækja og því telur Neytendastofa orðið „orkusala“ lýsandi fyrir þá starfsemi. Orðinu hefur verið veitt visst sérkenni í firmaheiti og léni Orkusölunnar þar sem greini hefur verið skeytt aftan við það en að mati Neytendastofu felur það ekki í sér nægilegt sérkenni til þess að OR verði bönnuð notkun lénsins orkusala.is.

Neytendastofa telur því ekki ástæðu til að aðhafast frekar í málinu.

**IV.
Ákvörðunarorð:**

„Ekki er ástæða til aðgerða af hálfu Neytendastofu í máli þessu.“

Neytendastofa, 22. desember 2010

Tryggvi Axelsson
forstjóri

Þórunn Anna Árnadóttir